

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 170, 756, Svítá 287, 773

Čtení: Gn 3, 1 – 7

Text: Mt 13, 24 – 30 a 36 – 43 Předložil jim jiné podobenství: "S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasal dobré semeno na svém poli. Když však lidé spali, přišel nepřítel, nasel plevel do pšenice a odešel. Když vyrostlo stéblo a nasadilo klas, tu ukázal se i plevel. Přišli sluhové toho hospodáře a řekli mu: 'Pane, cožpak jsi nezasal na svém poli dobré semeno? Kde se vzal ten plevel?' On jim odpověděl: 'To udělal nepřítel.' Sluhové mu řeknou: 'Máme jít a plevel vytrhat?' On však odpoví: 'Ne, protože při trhání plevelu byste vyrvali i pšenici. Nechte, ať spolu roste obojí až do žně; a v čas žně řeknu žencům: Seberte nejprve plevel a svažte jej do otýpek k spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.' " ... Potom opustil zástupy a vešel do domu. Učedníci za ním přišli a řekli mu: "Vylož nám to podobenství o plevelu na poli!" On jim odpověděl: "Rozsévač, který rozšívá dobré semeno, je Syn člověka a pole je tento svět. Dobré semeno, to jsou synové království, plevel jsou synové toho zlého; nepřítel, který jej nasel, je ďábel. Žeň je skonání věku a ženci jsou andělé. Tak jako se tedy sbírá plevel a pálí ohněm, tak bude i při skonání věku. Syn člověka pošle své anděly, ti vyberou z jeho království každé pohoršení a každého, kdo se dopouští nepravosti, a hodí je do ohnivě pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdy spravedliví zazáří jako slunce v království svého Otce. Kdo má uši, slyš!"

Před dvěma týdny jsme si četli a vykládali podobenství o rozsévači. Podobenství, které jsme četli dnes je sice tematicky navazující, ale je to jiné podobenství. Vychází sice ze stejného obrazu rozsévače, ale věnuje se jinému problému. Tak to čteme: Předložil jim jiné podobenství: "S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasal dobré semeno na svém poli." V návaznosti na předešlé podobenství by mělo logicky následovat: Dobré semeno padlo do dobré půdy a přineslo dobrou úrodu. Jenomže otázka služebníků napovídá, že se něco pokazilo: „Pane, copak jsi nezasal na svém poli dobré semeno? Kde se vzal plevel?“ To je otázka, kterou si lidé kladou dodnes. Kde se vzaly války? Proč jsou na světě zlí lidé? Proč se lidé vraždí? Proč jsou lidé na sebe tak zlí? Odkud je na světě zlo? Copak Pán Bůh nestvořil svět dobrý a krásný? Skoro to zní jako výčitka: Skutečně jsi, Pane, zasal jen dobré semeno? Kdes udělal chybu? Odkud se vzal ten plevel?

V Ježíšově podobenství hospodář odpovídá služebníkům: „To udělal nepřítel.“ Jinými slovy: Plevel, to není moje setba, to neodpovídá mému záměru, to je dílo někoho, kdo je proti mně. A důvod, proč to někdo udělal? No, protože je to nepřítel. To je ten, kdo nejen, že se s hospodářem nepřátelí, nýbrž kdo mu vysloveně nepřřeje. Kdo si nepřřeje, aby se hospodáři dobrá setby vydařila. Motivem nepřítele není nic pozitivního, je to jen touha škodit, mstít se, překážet, házet klacky pod nohy. Ježíš ho nazývá ďábel, tedy Boží protivník.

Je poučné si všimnout, jakým způsobem ten Boží protivník ďábel pracuje, jak uvažuje. Jaká je jeho strategie. Z toho leccos pochopíme. Tak například, Boží nepřítel se vůbec nenamáhá s tím, aby tu dobrou Boží setbu vytrhával a ničil. Naopak. On k ní ještě něco přidá. Nenápadně přimíchá do dobré Boží setby tu svoji špatnou. Tak jako traviči nepodávají jed přímo, ale vždycky s nějakou návnadou. Tu špatnou setba prostě přimíchá mezi tu dobrou. Čteme, že to udělal v době, kdy lidé spali. Je to tak, že lidé jeho nenápadné jednání většinou zaspí.

Ďábel tak jednal od počátku. Už v ráji jako ten bájný had zasévá do dobrého Božího stvoření semeno pochybností. „Opravdu vám Bůh zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ ptá se had Evy. Otázka, která se tváří jako projevený zájem, snaha člověku porozumět a soucítit. Eva v té chvíli ještě Hospodina hájí, že jim nezakázal jíst ze všech stromů, pouze z jednoho. Satan jí to nijak nevyvrací, jen nabízí Evě konspirační teorii, podle které jim Bůh prý něco tají a upírá. Ďábel je prostě praotcem všech konspirátorů. A dál nemusí dělat nic. Eva sama pak jde a utrhne zakázané ovoce. Protože má za to, je dobré. A stejně tak služebníci v Ježíšově podobenství jdou, a chtějí na poli vytrhat plevel. Ve víře, že je to dobré a že bojují za správnou věc. Takovým lidem, kteří ve jménu světového dobra slouží ďábelským myšlenkám říkáme, s prominutím, užiteční idioti. Ďábel se směje, protože jeho práci za něho rádi vykonají právě ti, kteří si upřímně myslí, že slouží Bohu, dobru, spravedlnosti, křesťanským hodnotám, morálce a dalším ušlechtilým idejím.

Jednou se stalo, že Ježíše s jeho učedníky v jisté samařské vesnici odmítli. Učedníci měli v té chvíli pocit, že je třeba se Ježíše zastat a hájit. A napadla je skutečně ďábelská myšlenka, kterou si navíc dokázali odvodit z bible: „Pane, máme přivolat oheň z nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?“ Ježíš je okamžitě pokáral: „Nevíte, jakého jste ducha.“

I v tom dnešním podobenství řečnou sluhové svému hospodáři: „Máme jít a plevel vytrhat?“ Ale on je naštěstí včas zastaví slovy: „Né! Protože při trhání plevelu byste vyrvali z kořenů i pšenici.“

Co to jsou zač, ti služebníci hospodáře, kteří chtějí tak horlivě zatočit se zlem? Jsme to my? Vždyť i nás štve, jak ten satan ve světě škodí a máme za to, že je třeba svět před ním chránit a hájit Ježíše a že je třeba závčas vytrhávat všechno zlé, špatné a nebezpečné. Že máme bojovat se zkaženou morálkou, a když se to nedaří ve světské společnosti, tak aspoň naše církve, aby byla neposkvřená a bez vady na kráse. Jenže, kdo by pak v takové církvi zbyl? Kdo by zbyl v celé lidské společnosti? Kdo je čistý jako lilie a kdo je jenom zbytečný plevel, který je třeba odstranit? Kdo si zaslouží péči a podporu, a koho tu nechceme? Kdo je čistá rasa a kdo je lidský odpad? Nejlépe, když ten plevel nějak označíme, nejlépe nějakou nálepkou, žlutou hvězdou nebo přezdívkou jako dezolát, migrant, sluníčkář, úkáčko, a já nevím čím vším se ještě lidé častují, především tedy v té zdánlivě anonymitě sociálních sítí. Lidé si opravdu neuvědomují, jakého jsou ducha. Dokonce se kdysi v církvi zpívala písnička: „Svět ať se klidně zboří, nám přece srdce hoří, že máme Krista, v němž spása naše jest.“ Více arogantní už to být nemohlo.

„Nechte, ať spolu roste obojí“ říká Ježíš. „Protože při trhání plevelu byste vyrvali z kořenů i pšenici.“ My nemůžeme určovat, koho spálit na hranici a kdo naopak může přijít do stodoly. Nikdo si nemůže hrát na Boha a třídit lidi na dobré a špatné. Kdykoliv to lidé zkusili, vždycky to odnesli nejen ti zlí, ale i ti dobří. I dnes mnozí přicházejí s úmyslem ochránit ty dobré od zlých (tedy nás od těch druhých) a chtějí to nějak rozdělovat. Ale jak, když všichni jsme zároveň dobří i zlí?

A to je také pointa Ježíšova podobenství. Když ho Ježíš vysvětluje, tak říká: „Rozsévač, který rozsívá dobré semeno, je Syn člověka a pole je tento svět. Dobré semeno, to jsou synové království, plevel jsou synové toho zlého; nepřítel, který jej nasele, je ďábel. Žeň je skonání věku a ženci jsou andělé.“ Tak to podobenství vysvětluje Ježíš. A kde jsou ti služebníci? Ti v tom Ježíšově výkladu vůbec nefigurují. Pro ně tu není žádné místo, žádná funkce. A přesto se právě do této role pasují všichni, kteří se pokládají za ochránce spravedlivého světa. Pro žádné třídiče ale není v Ježíšově podobenství místo. Je to role nadbytečná a škodlivá. Žádní vnější pozorovatelé, nezávislí komentátoři a posuzovatelé, žádná neutrální pozice tu není. Není tu žádné místo pro ty, kteří by jenom pozorovali a pohoršovali se nad tím, jak je ten svět čím dál tím horší a kolik špatnosti je všude kolem.

A tak kde je potom naše místo? Podle Ježíše jsme ta setba. Naší starostí není třídit jiné, ale starat se o to, abychom my sami byli dobrou setbou z ruky Boží a přinášeli dobré ovoce. Ne setbou ďáblou, která vnáší mezi lidi pochybnost, přimíchává ďábelské myšlenky a ve skutečnosti tak plodí zlo.

Naším úkolem není pálit plevel. To je práce pro Boží anděly až na konci věků. A my se možná budeme jednou náramně divit, jaká že to společnost se sešla v té Boží stodole.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, těšíme se na krásnou budoucnost ve tvém království, protože tady na světě nejsme se vším spokojeni. Ale ty nás učíš, abychom se pouze netěšili, nýbrž to rovnou prožívali už nyní, a všude, kde můžeme, žili se všemi v pokoji, v lásce a radosti. Tedy ve tvém svatém Duchu, kterého jsi nám dal. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši, ty ses nechal ukřižovat nejen za své učedníky nebo za své přátele, ani pouze za věřící, nýbrž za všechny lidi. Právě za ty, kdo tě křižovali ses modlil, aby jim bylo odpuštěno. A tak i my se modlíme za všechny lidi bez rozdílu. Přestože je pro nás těžké přimlouvat se za ty, kdo jsou nám nesympatičtí, kdo nás něčím pohoršují nebo nás obtěžují. Ale my jsme také pro někoho nesympatičtí, nepřijemní, obtížní. Modlíme se za ty, o jejichž víře máme pochybnosti, ale možná, že oni věří více než my. Modlíme se za lidi, s nimiž nesouhlasíme, ale možná, že mají pravdu. Přimlouváme se za lidi, kteří podle nás žijí špatně, ale možná, že my jsme na tom hůř, jenom si to nechceme připustit. Prosíme za své bližní, aby se více přiblížili k tobě, ale možná, že my jsme se ti vzdálili mnohem víc. Přimlouváme se za církve, aby unesla tu různorodost lidských povah a charakterů. Kéž nás tvoje láska spojuje v rodině Božích dětí, které společně volají k nebeskému Otci: Otče náš...*